

MEESTERWERKEN



DEEL 2

Leen De Rudder (41) is juf in de tweede kleuterklas van de Sint-Clemensschool in Hoeilaart

► Juf Leen: 'Een goeie sfeer, een goed gevoel hebben over de school waar je werkt, dat maakt zo'n verschil.' © BOB VAN MOL



'Vanaf dag één wist ik dat dit mijn plek was'

'Wat ik het leukst vind aan kleutertjes, is dat ze zo dankbaar en enthousiast zijn.' Juf Leen staat voor een klas van vierjarigen, en is daar bijzonder blij mee. 'Het is een geweldige leeftijd om mee te werken.'

EVA KEUSTERMANS

“

Alles wat je doet, vinden ze fantastisch. Ze zijn constant in verwondering. Hoe groter ze worden, hoe moeilijker om bij hen dat gevoel op te roepen. Plus, in het kleuteronderwijs heb je die druk nog niet. Het is nog niet van 'je moet dit, je moet dat'.

"En die humor van vierjarigen! Ik ben niet zo'n 'oetsie-koetsiejuf', ik ben vrij direct, ook in mijn humor. Die eerste weken zie je ze dan denken: wat is dit? En na een tijd hebben ze mij door, kennen ze mijn mopjes en zijn ze mee. Ze lachen met de domste dingen. Als we samen zingen van: 'Zoude jij mij willen met mijn dikke vette billen en mijn rijstappagat?', dan liggen ze in een deuk. Mijn directe stijl schrikt sommige kleutertjes in het begin wel wat af, maar na een week of twee heb ik iedereen mee.

"Je ziet al van in de peuterklas hoe verschillend hun karakters zijn. Je hebt de fellere en de rustige, de creatievelingen... Al vanaf dag één zijn er met wie het supergoed klikt – hoewel ik ze natuurlijk allemaal graag zie. Bij mij klikt het meestal snel met de lekdertjes, de gangmakers. Veel kleuterjuffen houden er niet van als het er wild aan toegaat. Ik dus wel, al kan ik er ook enorm van genieten om met een rustige kleuter samen een spelletje te spelen.

"Ik geniet enorm als we er samen met de kinderen op uit trekken. Naar het bos, het park of de speeltuin. Of we gaan samen winkelen in de supermarkt. Daar leren ze veel van: dat je niet zomaar alles uit de rekken plukt en weer weggaat, maar dat je ook nog moet betalen. We stellen op voorhand een boodschappenlijstje op, met pictogrammen van groenten bijvoorbeeld, waar we daarna samen soep van maken in de klas, of een ander ledder gerecht.

Smeerkaaspotjes

"Het kleuteronderwijs is heel hard veranderd. Toen wij kleuters waren, kregen we veel verplichte opdrachten. De tijd dat 25 kleuters hetzelfde werkje in elkaar knutselden, aan de hand

van een voorbeeld, ligt ver achter ons en dat is maar goed ook. Nu zijn die kleintjes vrij. Elke kleuterklas bestaat uit verschillende hoeken – de bouwmat, een poppenhoek, computerhoek, spelletjeshoek. Aan het begin van de dag leg ik uit wat er waar te beleven valt en dan mogen ze zelf kiezen. Sommige kleuters kiezen vaak hetzelfde en daarom is het aan mij om ervoor te zorgen dat ze zich in elke hoek even goed kunnen ontwikkelen, dat ze overal bijleren.

"Veel mensen denken dat kleuters gewoon maar wat zitten te spelen de hele dag. Dat is dus niet zo. Ze hebben vaak niet eens door dat ze tijdens hun spel van alles bijleren. In de zandbak bijvoorbeeld: door potjes van verschillende grootte te voorzien, zijn ze onbewust bezig met meten.

'Eigenlijk wist ik al mijn hele leven dat ik graag iets met kleine kinderen wilde doen'

"Aan het begin van het jaar zeg ik tegen de ouders dat sommige kinderen maar één of twee tekeningen of knutselwerkjes maken in een heel jaar, of zelfs geen enkele. Je hebt er nu eenmaal die niet graag knutselen, maar ergens anders wel een boel opsteken. Ik verplicht hen nergens toe, want doen ze iets tegen hun zin, dan leren ze toch niks bij. Dat is het boeiende aan het kleuteronderwijs: je moet ze mee hebben. Ik vind dat zalig.

"Ik heb in de klas een stevige voorraad smeerkaaspotjes, wc-rolletjes... Als ze iets willen maken, stimuleer ik hen om na te denken over hoe ze dat kunnen aanpakken. Ik laat hen zelf de nodige materialen nemen. Eventueel

Een nieuw schooljaar, een nieuw jaar van besparingen, pensioenbesognes en koffiekamers. Toch blijven ze bestaan, van die leerkrachten voor wie 'the extra mile' tot het basispakket behoort. Ze behoren tot dat zeldzame ras van onderwijzers die je je veertig jaar later nog altijd haarscherp herinnert. De Morgen vond vijf meesterwerken. Vandaag: deel 2

Collega Pieter Rowies

'Ze heeft een radar voor kinderen in nood'

"Leen is een zotte doos. Ze is de enige kleuterjuf die met haar kleuters liedjes zingt over dikke billen en een rijstappagat. Giéren dat die kleintjes dan doen. Maar hoe zot ze ook mag lijken, Leen is ook een van de meest sociale collega's die ik heb. Ze heeft een radar voor kinderen die in de problemen zitten, en vaak komt ze dan ook met een stappenplan om bepaalde situaties slim aan te pakken.

"Ik werk zelf als zorgleerkracht in het vijfde en het zesde studiejaar. Leerlingen

die bijvoorbeeld geen Nederlands spreken, begeleid ik een aantal uur per week. Vorig schooljaar hadden we twee leerlingen uit Afghanistan, die niet alleen de taal niet spraken, maar

'Leen is een van de meest sociale collega's die ik heb'

PIETER ROWIES

► Rowies: 'Echt waar, een juf met een hart.'

ook een enorme schoolachterstand hadden opgelopen. Leen heeft ons toen zo veel goeie raad kunnen geven.

Kleuterjuffen zijn wat dat betreft heel waardevolle personen, omdat ze kunnen teruggaan naar de basis, nog niet vastgeroest zijn in het schoolse. Ze weten die basis op een goeie manier over te brengen, en daar kunnen wij allemaal wat van leren.

"Ik zou haar een lap om de oren kunnen geven omdat ze zo bescheiden is, en voor haar gebrek aan zelfvertrouwen. Hoewel ze heel zelfverzekerd overkomt, is Leen iemand die twijfelt aan zichzelf.

"Leen en ik kunnen uren samen op café zitten te praten. Over onze school, over hoe we de dingen zouden aanpakken. We zitten vaak zelfs samen te filosoferen over het onderwijs in het algemeen.

"Echt waar, een juf met een hart."



© WOUTER VAN VOOREN

zoeken we een paar voorbeeldjes op internet. Als kleuterjuf moet je hen zelfredzaam maken. Ze evolueren enorm tussen september en juni, echt mooi om te zien.

"In de loop van de tweede kleuterklas zie je ook vaak mooie vriendschappen ontstaan. Het is een geweldige, dankbare leeftijd om mee te werken, al wil ik zeker graag nog eens een peuterklas of eerste kleuterklas doen. Ook de derde kleuterklas, waar je hen klaarstoomt voor het lager onderwijs, staat nog op mijn verlanglijstje.

"Kinderen die extra zorg nodig hebben, liggen mij na aan het hart. Vroeger heb ik gewerkt als opvoedster in een instelling voor meisjes van 14 tot 18 jaar, dus die kant van mijn job spreekt me natuurlijk nog steeds aan. Een paar jaar geleden had ik een jongetje dat heel druk was, echt probleemgedrag. Het is niet altijd makkelijk met zo'n grote klasgroepen, maar je probeert zo iemand dan toch genoeg aandacht

ste weg is naar de toiletten – die kleintjes hebben dat meestal niet eens door. (lacht) Ik heb dat contact nodig. Daarom dat ik het ook zo leuk vind om die uitjes te organiseren.

"Ik ben pas tien jaar geleden in het onderwijs gestapt, na een opleiding in het afstandsonderwijs. Ik deed mijn toenmalige job ook heel graag, maar als jonge mama werden die weekend- en nachtschifts heel moeilijk te organiseren. En eigenlijk wist ik al mijn hele leven dat ik graag iets met kleine kinderen wilde doen.

"Al vanaf de eerste stagedag hier wist ik dat

ik mijn plek gevonden had. Mijn kinderen zitten hier op school, ik zat hier – heel lang geleden – zelf als klein meisje. Tot voor kort had ik zelfs collega's van wie ik ooit zelf les had gekregen, de laatste is nu net met pensioen gegaan. Hier hoor ik thuis."

Morgen: Koen Iwens (34), 'de meester van de dieren', geeft les in het derde studiejaar

'Ik ben niet zo'n 'oetsie-koetsiejuf', ik ben vrij direct, ook in mijn humor'

te geven, na te gaan hoe je die kleuter op een zo goed mogelijke manier kunt helpen. Gelukkig komt er vaak een extra juf bijspringen, dat geeft me de kans om eens iets apart te doen met een kleutertje of een klein groepje. Maar soms zucht ik wel, had ik maar wat meer tijd.

"Natuurlijk zijn er ook dingen die ik minder graag doe. Administratie en zo. Je moet te veel op papier zetten. Aantonen dat je ben observeert, bijvoorbeeld. Je kunt die kinderen laten spelen en naast hen zitten schrijven, maar ik kies er dan liever voor om volop met hen bezig te zijn en na de schooluren alles neer te penen. Nee, het is niet zo dat ik om vier uur thuis ben maar dat is niet erg, dat hoort erbij. Als je met die ingesteldheid in het onderwijs stapt, lukt het niet. Je moet je agenda voorbereiden, materialen zoeken, naar de bib gaan en daarnaast heb je ook nog werkgroepen binnen de school, een heel aantal vergaderingen...

Goed gevoel

"Ik kan me voorstellen dat leerkrachten met een burn-out te kampen krijgen. Het is zeker geen eenvoudige job, er wordt veel van je verwacht. Daarom wil ik heel gelukkig in mijn schoenen staan. Een goeie sfeer, een goed gevoel hebben over de school waar je werkt, dat maakt zo'n verschil. Ik kijk er elke dag naar uit om mijn collega's te zien. Als je alleen maar bezig bent met je eigen klasje, je ellandje, dan geraak je geïsoleerd. Veel van mijn collega's zijn dan ook vrienden geworden. Ik zit in een werkgroep waarmee we elk jaar verschillende uitstappen voor de collega's organiseren en alleen al de voorbereidingen zijn supertof. We organiseerden al een kajak-uitstap in de Ardennen, een weekendje Leuven, een wijnproeverij op school, een casino-avond, een netbaltoernooi.

"Om dezelfde reden ben ik heel blij met de ligging van mijn lokaal. Heel centraal. Het gebeurt bijvoorbeeld vaak dat een collega door mijn klas loopt omdat dat nu eenmaal de kort-